

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoCsp/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219200275
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2219200275.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Andrea Dudášová, v spore žalobcu: R Collectors, s.r.o., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábřežie 8A, IČO: 50 094 297, proti žalovanej: V. X., nar. X.XX.XXXX, adresa D. R. XXX, o zaplatenie 5.000,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 20Csp/11/2019-120 zo dňa 18.9.2020 - voči zamietajúcejmu výroku II. a výroku III. o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výrokoch II. a III. z r u š u j e a v zrušenom rozsahu vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe, keď vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi

-istinu 5.000 €,

-úroky 361,79 €,

-poplatky 57,65 €

-úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 5.000 € od 22.01.2019 do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu zamietla.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 24%.

2. Pri rozhodovaní súd vychádzal zo skutkového stavu ako ho zistil z vykonaného dokazovania, keď mal za preukázané, že na základe zmluvy z 23.9.2015 banka poskytla žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 5.000 €, ktorý mal žalovaný splácať v 108-mich splátkach po 100 €, vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc 20.10.2015, pričom celkovo mal splatiť 9.986,89 € a to do 20.9.2024. Dojednaná úroková sadzba predstavovala 17,9% ročne, ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) 19,5%. Bolo dojednané poistenie i poplatky súvisiace s úverom (čl. 3); vo zvyšku zmluva odkazovala na obchodné podmienky. Žalovaný nezaplatil ani jednu splátku či jej časť, preto banka po predchádzajúcej výzve (z 21.1.2016) úver k 16.2.2016 zosplatnila; ku dňu zosplatnenia predstavovala dlžná istina 5.000 €, úrok (zmluvný) 361,79 €, poplatky za upomienky 39,65 € a poistné 18 € (spolu 57,65 €). Zmluvou zo 6.8.2018 banka postúpila pohľadávky voči žalovanému na žalobcu.

3. Právne súd vec posúdil na základe aplikácie ust. § 497 zák. č. 517/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej aj len OBZ), § 52 ods. 1 a 4, § 488 a § 517 ods. 1 a 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj len OZ), § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov... v znení účinnom ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy (ďalej aj len ZoSÚ) a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

4. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu (bankou) ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá spĺňa zákonné náležitosti v zmysle ZoSÚ. Žalovaný vyčerpал úver a riadne ho nesplácal, preto banka pristúpila k jeho zosplatneniu (dojednanému v obchodných podmienkach) a následne svoju pohľadávku platne postúpila na žalobcu. Žaloba však nie je dôvodná v celom rozsahu. S ohľadom na ustanovenie § 503 ods. 1 OBZ, ktorým sa zmluva tiež riadi, má žalobca nárok na dojednaný (zmluvný) úrok len do vzniku povinnosti vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, t.j. do času zosplatnenia úveru. Žalobca má z uvedených dôvodov nárok len na zaplatenie zvyšku dlžnej istiny (v tomto prípade celej, keďže žalovaný nesplatil ani jej časť), zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia úveru (vyčísleného v zosplatnení), bankových poplatkov a úroku z omeškania, ktorý si uplatnil až od 22.1.2019 (nie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru). Vo zvyšku súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v spore úspešný v 61 %, (súd mu priznal 5.419,44 € z uplatnených 8.782,88 €), žalovaný potom v 38%. Čistý úspech žalobcu predstavuje 24% (62 % - 38%); v tomto rozsahu má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému.

6. Proti tomuto rozsudku výslovne voči výroku II. a III. pri uplatnení dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h), že súd vec nesprávne právne posúdil podal odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd prvoinštančné rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vrátil vec na nové prejednanie súdu prvej inštancie, alternatívne, aby prvoinštančné rozhodnutie zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie.

7. Odvolateľ uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie dospel k názoru, že žalobcovi nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení, vo svojom zhodnotení právneho a skutkového stavu sa mýli. Uvedené tvrdenie odporuje zákonu a protiprávne zvyhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Žalobca má nárok na zmluvné úroky. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Cdp/2906/2000, z ktorého okrem iného zdôraznil, že povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká. Odstúpením sa menia výlučne len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť, dlžník naďalej nie je povinný splniť dlh v lehotách a za podmienok stanovených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu (celú dlžnú čiastku aj s úrokmi). Ústavný súd SR vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový, avšak takýto výklad je podľa odvolateľa úplne nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinou zmenu v záväzku a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva plniť v splátkach. Nadväzne poukázal na ust. § 565 OZ. Z rozsudku NS ČR sp. zn. 33Odo/399/2005 poukázal na názor, že účastníci môžu podľa § 516 OZ dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti a ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dohodnutím nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok vedľa doterajšieho záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti. Táto zmena v obsahu záväzku dohodou strán sa nazýva kumulatívna novácia. Na rozdiel od privatívnej novácie podľa § 570 OZ, pri ktorej doterajší záväzok zaniká a je nahradený novým, sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu spočívajúceho v zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinností v ich nahradení novodohodnutými vedľa už existujúcich. Nová dohoda zmluvných strán o termíne splatnosti znamená síce zánik povinnosti dlžníka splniť dlh tak, ako bolo pôvodne dohodnuté, nie však zánik jeho povinnosti plniť. Nadväzne odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 13CoKr/15/2015 podľa ktorého v súlade so zásadou autonómie vôle majú subjekty záväzku možnosť vzájomnou dohodou ich záväzok zrušiť. Dohoda, ktorou sa ruší záväzok tým spôsobom, že sa nahrádza novým, je tzv. privatívna novácia vyplývajúca z § 570 OZ. Vôľa strán pri privatívnej novácii musí smerovať jednak k zrušeniu pôvodného záväzku, jednak k zriadeniu záväzku nového, ktorý záväzok pôvodný nahrádza. Po poukaze na znenie ust. § 35 ods. 2 OZ o výklade právnych úkonov zdôraznil, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Výklad zákona spôsobom k akému dospel súd v prvoinštančnom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t.j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenie zákona o zmene záväzku a o ustanovenie zákona o zmluvách o úvere. Súdom prezentovaná koncepcia je absurdná a veriteľa stavia do obzvlášť v porovnaní s dlžníkom nevýhodného postavenia. Nielenže veriteľ nemá k dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, nakoľko dlžník ich nezaplatil, ale ani za toto obmedzenie nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok. Následne poukázal na znenie § 497

OBZ a § 2 písm. d) ZoSÚ. Pokračoval, že zákonná dikcia jednoznačne definuje aký záväzok vyplýva žalovanému z uzatvorenej zmluvy o úvere t.j. záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky ako i zaplatiť úroky a celkové náklady spotrebiteľa spojené s spotrebiteľským úverom. Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka, nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. Medzi pojmami splnenie záväzku a splatnosť záväzku je markantný rozdiel. Podľa § 503 ods. 3 OBZ platí, že veriteľ má nárok na úroky z úveru až do času riadnej úhrady poskytnutého úveru. Aj ust. § 369 ods. 1 OBZ hovorí, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve a to bez potreby osobitného upozornenia. Podobne nevyplýva záver súdu ani z ust. § 565 OZ. Zosplatnenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník porušil svoju povinnosť. Pokiaľ platí, že dlžník je povinný splatiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivej splátke do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivej splátky (zosplatnenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Odvolateľ zdôraznil, že súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny, zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Zmluvný úrok je odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Pokiaľ pred časom vyhlásenia predčasného splatenia úveru v prípade omeškania dlžníka je možné od neho požadovať tak zmluvný úrok, ako i úrok z omeškania, vzniká otázka z akého dôvodu po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, sa zrazu súdu javí vzťah medzi dvoma úrokmi iný. Súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Následne odvolateľ poukázal na prístup NS ČR v rozhodnutí 32Cdo/3830/2014 a ďalších, ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru veriteľom priznáva. Podľa odvolateľa súd postupoval nad rámec zákona, nakoľko vyvodzoval vlastné závery opierajú sa len o všeobecné nezáväzné rozhodnutie iného súdu, pričom jeho správnosť, či zákonnosť v tomto prípade nebola skúmaná. Podľa uznesenia ÚS SR I.ÚS 3/98 štátne orgány SR nemôžu konať mimo rozsah zákonom stanovených právomocí. Orgán štátu, ktorého postavenie a právomoci zákon upravuje, nie je preto oprávnený z vlastného rozhodnutia a podľa vlastnej úvahy konať nad rozsah svojich zákonných právomocí, keďže takéto konanie príslušný právny predpis neupravuje. Obdobne poukázal na rozhodnutie KS v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018 podľa ktorého dlžník má zásadne povinnosť platiť úrok z úveru za skutočnú dobu užívania peňazí, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany nedohodli niečo iné. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/122/2017, ktorý ustálil, že zo žiadneho ustanovenia OZ, OBZ, či ZoSÚ nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Prípustnosť dohody vyplýva aj z judikatúry NS ČR napr. sp. zn. 33Odo/657/2005. NS ČR v rozhodnutí sp. zn. 33Cdo/212/2014 dal jednoznačnú odpoveď, že dohodnuté úroky z úveru predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti, t.j. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Pre posúdenie primeranosti výšky úrokového zaťaženia nie je možné obe sadzby úrokov sčítať, a zákonné úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dohodli. Odvolateľ ďalej poukázal na uznesenie ÚS SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, pričom apeloval na aktuálny názor KS Košice, vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 5Co/49/2018, podľa ktorého z tohto uznesenia Ústavného súdu nevyplýva, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), lebo ÚS len skúmal, či existujú skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie KS bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Z rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 11Co/22/2018 okrem iného citoval záver, že skutočnosť, že po zosplatnení vznikol žalobcovi nárok aj na úrok z omeškania neznamena zánik nároku žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku v požadovanej výške. Súbežné uplatňovanie nároku na zmluvný úrok a na úrok z omeškania nemôže byť považované za dvojité sankcionovanie žalovaného a nejedná sa o dvojnásobné zaťaženie veriteľa.

8. V závere odvolania žalobca poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 16.2.2020 (zrejme sp.zn. 5Cdo/42/2020), v ktorom NS SR skonštatoval, že zo žiadneho ustanovenia OBZ, OZ, či ZoSÚ nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami resp. protihodnotu za nich získanou dlžník

disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí, za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlužník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi platiť. Dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ust. § 53 ods. 1 OZ. Dovolací súd v danej veci napokon dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške akú by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

9. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutých častiach vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ podľa obsahu použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je v podstatnom dôvodné, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP).

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť správnosť právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že žalobca nemá nárok na žalobou uplatnený zmluvný úrok z úveru vo výške 17,9% ročne z nezaplatennej istiny vo výške 5.000,- Eur od 22.1.2019 do zaplatenia, v ktorej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol argumentujúc v podstate tým, že zosplatením úveru zaniká nárok na úrok z úveru a vzniká nárok iba na úroky z omeškania, čo sa pretavilo do zamietajúceho výroku II. Keďže vyhovujúci výrok I. preskúmaného rozsudku nebol napadnutý odvolaním žiadnej zo strán, nadobudol právoplatnosť a nepodliehal prieskumu odvolacieho súdu.

12. V zmysle § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13. Základnou právnou otázkou v danom prípade, ako ju nastolil odvolateľ, bola otázka existencie a doby trvania nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatení úveru teda, či v prípade zosplatenia úveru veriteľom pred dojednanou splatnosťou úveru, v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka, veriteľovi vzniká resp. zostáva zachovaný nárok na úroky z úveru a to popri úrokoch z omeškania a dokedy.

14. Súdna prax na Slovensku bola dlhodobo pri riešení tejto otázky nejednotná. Časť súdov zastávajúca názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru výlučne do splatnosti dlhu a od jeho splatnosti je dlžník povinný platiť iba úroky z omeškania, sa rovnako ako prvoinštančný súd v tomto prípade, opierala najmä o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý akceptoval názory všeobecných súdov, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania, teda, že po zosplatení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

15. Po prvýkrát k tejto otázke, hoci okrajovo, zaujal stanovisko NS SR v uznesení sp. zn. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.7.2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora (piatej komory zo 7.8.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17), v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie za nesplnenie povinnosti dlžníkom platiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

16. Následne priamo túto otázku v dovolacom konaní riešil NS SR vo veci sp. zn. 5Cdo 42/2020. V tomto rozhodnutí zo dňa 16.6.2020 NS SR skonštatoval, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

17. NS SR pokračoval, že zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

18. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

19. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

20. NS SR potom dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Najvyšší súd neskôr i v ďalších veciach, napr. pod sp. zn. 1Cdo/94/2019, 3Cdo/113/2019, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/237/2019, 2Cdo/115/2019, 5Cdo/73/2020, 8Cdo/135/2020, 8Cdo/221/2019, 9Cdo/24/2020 dospel k zhodnému riešeniu tejto právnej otázky.

21. Odvolací súd sa s popísaným názorom NS SR plne stotožňuje a zastáva názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru aj za čas po jeho predčasnom zosplatnení a to vo výške akú by pri riadnom plnení povinností zaplatil ako cenu peňazí, teda maximálne do zmluvne dojednanej celkovej výšky úrokov, nie však viac. V dôsledku toho by bolo potom nevyhnutné žalobe čiastočne vyhovieť. Pokiaľ súd prvej inštancie, dospel k opačnému záveru, vec v tomto rozsahu nesprávne právne posúdil.

22. Z obsahu spisu z pripojenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1584424533 dňa 23.9.2015 vyplýva, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 5.000,- Eur, pričom počet mesačných splátok bol 108 a výška mesačnej anuitnej splátky (úrok plus istina úveru) 94,- Eur mesačne, fixná úroková sadzba 17,9% p.a. Z uvedených údajov vyplýva, že žalovaná mala na úvere zaplatiť pri 108 mesačných splátkach po 94,- Eur celkom sumu 10.152,- Eur. Pri celkovej mesačnej úhrade 100,- Eur za mesiac, v ktorej sú zarátané aj náklady spojené s poistením schopnosti splácať úver 6,- Eur mesačne, by žalovaná uhradila celkom sumu 10.800,- Eur. Podľa bodu 2.2 zmluvy ale celková čiastka, ktorú má klient zaplatiť je iná -nižšia, iba v sume 9.986,89 Eur.

23. V zmysle § 2 - Vymedzenie pojmov - zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom ku dňu 29.9.2015, teda v čase uzatvárania predmetnej zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie pod písm. g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí tejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Podľa písm. h) tohto ustanovenia na účely tohto zákona sa rozumie celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

24. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať okrem iných podľa písm. k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

25. V zmysle nasledujúceho ust. § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

26. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že neuvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť do spotrebiteľskej zmluvy, prípadne jej uvedenie v nesprávnej výške, má za následok, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie citované ustanovenia na danú vec, napriek uvedeniu celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere spôsobom vyvolávajúcej otázky, na danú vec neaplikoval a nadväzne potom ani nevykonal žiadne dokazovanie smerujúce k tomu, aká je v danom prípade správna celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a či teda spôsob jej uvedenia v predmetnej zmluve je v súlade s cit. ust. § 2 citovaného zákona, a podľa výsledku či predmetný úver nie je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. V zmysle § 295 CSP pritom súd v predmetnom konaní môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a súd je povinný aj bez návrhu obstaráť alebo zabezpečiť takýto dôkaz.

27. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutné, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. včítane závislého výroku III. o náhrade trov konania, s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a zároveň v zrušenom rozsahu s použitím § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu v právoplatne neskončenej časti, súc pritom viazaný vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude opätovne posúdiť nárok žalobcu na zaplatenie predmetných úrokov z úveru za čas od 22.1.2019 do zaplatenia, zohľadniac

prítom vyššie citované ust. § 2 písm. g) a h), § 9 písm. k) a § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z., za tým účelom doplniť dokazovanie smerujúce k zisteniu, čo obsahuje celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť uvedená v bode 2.2 predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd musí posúdiť, či uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť v predmetnej zmluve je v súlade so zákonom a z tohto záveru vyvodíť dôsledky. Následne súd vec v predmetnom rozsahu opätovne rozhodne, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP riadne odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 2 CSP).

29. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).